

mental virtual sobre la psicologia y sociologia de sus jugadores.

El rellotge d'arena

POR Rosa Planas

De la llum i de la fosca

Les traduccions catalanes d'obres cabalístiques són rares i excepcionals, dis- posem de pocs especialistes que poden realitzar-les i l'anti- guitat dels textos, a més de la complexitat dels assumptes que s'hi tracten, presenten una dificultat afegida que fa de mal emprendre. Tot i això, aca- ba de sortir el *Séfer ha-Bahir* (el *Llibre de la claredat*, Fragmenta Editorial) edició i traducció de Manuel Forcano. Es tracta d'una de les obres més impor- tants i antigues de la càbala, que s'ha editat en nombroses llengües, però que faltava en el repertori català. L'obra apareix en una època, la nostra, en què sembla que no existeix el mis- teri, però que encara no ha re- solt qüestions tan essencials com l'origen del mal, què pas- sa després de la mort o quin és l'origen de la vida. Aquests te- mes aparentment insolubles, són objecte de les especula- cions cabalístiques des de fa molts de segles. D'altra banda, existeix una important tradició literària que lliga els autors ca- balístics amb la nostra geogra- fia. Tot i que el *Llibre de la clare- dat* és anònim, se'l relaciona directament amb cercles occi- tans i catalans que desenvoluparen la càbala en escoles de

pensament que havien d'in- fluir de manera decisiva en la construcció teològica i científi- ca medieval. Qui senti la curio- sitat per conèixer l'origen d'al- gunes d'aquestes idees té l'oportunitat de fer-ho a través d'aquest text singular carregat d'aromes orientals, però amb elements occidentals treballats en terres europees, on proba- blement el llibre rebé la forma definitiva tal i com ens ha arri- bat avui. La traducció s'ha fet amb un català actual i planer, que ajuda a comprendre millor aquest món on el pensament fluïa com el curs de l'aigua. Es parla de segles obscurs quan hom es refereix a l'edat mitja- na, però en ells no existia la censura tàcita que existeix en el món actual, i els textos de la càbala en són la prova.

● El *Llibre de la claredat* parla de temes tan inquietants com

el poder màgic de les lletres, la reencarnació, la divinitat an- drògina, l'origen del món i el seu final... assumptes que hom pot trobar avui en els llibres anomenats d'anticipació o cièn- cia ficció. També parlen de la Llum, del seu misteri i del del seu contrari, la fosca. Científica- ment ha estat descrita i analitza- da: teories, velocitat, descompo- sició... fan de bon segmentar un fenomen total que ens permet veure el món real i distingir ob- jectes i éssers. La càbala s'hi in- teressà des dels seus orígens tal

com ho prova el *Llibre del Zohar* (= de l'esplen- dor) tal vegada l'obra més cone- guda del movi- ment, on també la metàfora de la llum es fa servir per a expressar pensaments simbòlics sense els quals la hu- manitat no hau- ria avançat.

